

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 800 Lei Parohiile cl. II. 700 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 600 Lei Pentru particulari 500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMIȚE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concurs de prot. 1000 Lei. Parohii de cl. I 1000, de cl. II 800, de cl. III 600 Lei Celelalte publicații 1 cm. □ 3,50 Lei.</p>
--	--	--

Tragedia Vaticanului

Vaticanul trăește clipe dintre cele mai grele din câte le-a cunoscut existența sa.

Știri dintre cele mai tulburătoare vin mereu pe calea undelor, pe calea telegramelor Rador, pe calea ziarelor, să ne informeze asupra situației acestui stat papal în statul italian.

Vaticanul protestează contra atacului cu bombe contra Romei, Vaticanul a primit pe cardinalul arhiepiscop Spellman de New-York, Vaticanul este mediator al păcii, Vaticanul este sub armele germane.

Ultima știre, cea mai uluitoare, mărturisește tragedia unui pseudo-stat și carența unei diplomații, care se închipue infailibilă și de fapt este tot atât de omenească ca oricare alta.

Papa dela Roma, întreitul cap încoronat de pe pământ al bisericii rom. catolice, s'a suit din treaptă în treaptă, tocmai pe culmea cea mai de sus a deșertăciunilor lumești.

Impărat de trei ori încoronat, reprezentant în carne și în oase a Domnului nostru Iisus Hristos, s'a până a se canoniza, prin vestitul sinod din Vatican (1873), infailibil. La această dată memorabilă papa aducea cea mai gravă injurie Duhului Sfânt, adevăratul Mângâietor și adevărata călăuză dumnezeiască a Bisericii spre tot adevărul. De acum ingerințele doctrinale și inovațiile se vor succede în ritmul cel mai rapid, papa se va declara investit cu puteri nelimitate, va înlocui sinodul și tradiția (ego sum traditio).

Nesăturat de glorie deșartă și mărire lumească, papa își va organiza un stat lumesc, cu organizație lumească, legi civile, trimiși ordinari și extraordinari, ordine și diplomați.

Acest stat papal este Vaticanul.

Centrul statului papal al Vaticanului este basilica sf. Petru, străvechea și măreața basilică, tot atât de vestită ca sfânta Sofia, tot atât de venerabilă ca ea și înfrumșetată de gustul artistic al secolelor.

Biserica actuală a sf. Petru este clădită pe locul străvechei basilici înălțată de Constantin cel Mare, de papa Iuliu al II-lea, care este și ziditorul cetății Vaticanului, în grandoarea sa de astăzi.

Sâmburele Vaticanului este străvechea basilică a sf. Petru, în care s'a încoronat Carol cel Mare la 800 și care a devenit astfel biserica în care împărații romani de națiune germană erau miruiți și încoronați.

În jurul acestei basilici papa Leon IV înălță un zid gigantic, cu care înconjoară o porțiune de teritoriu. Lângă zidurile bisericii se nasc somptuasele palate ale Vaticanului. Pe la 1378 Vaticanul devine reședința permanentă a papei și a statului papal. De acum el ia o dezvoltare unică în istoria statelor. La Vatican se centralizează toate daniile și indulgențele, în bani, ale Europei; papii mari amatori de lux măresc neconținut palatele, ele ocupă cu încetul o suprafață de 55.000 metri pătrați, cuprind peste 11.000 de încăperi și peste 20 de curți interioare.

Artiști dintre cei mai cu renume ai Renașterii italiene și-au ostenit talentul pe pereții bibliotecilor, sălilor de primire și capelelor din Vatican. Fresce de Michel Angelo, Fra Angelico, Rafaelo și Tizian împodobesc Vaticanul și încăperile lui.

Cu toată splendoarea sa artistică Vaticanul rămâne un stat în miniatură, un stat pitic. El nu are decât vreo mie de locuitori, majoritatea ecclesiastici, totuși are legile sale, vama sa, gara sa, ambasadele sale.

**Adevărul nu se spune în șoapte, deci cine pleacă urechea la șoapte,
 acela aude numai minciuni.**

Papa are puterea centrală, așa după cum o visa de secole, el este cap încoronat al bisericii și al statului Vaticanului. Vaticanul ca mostră de stat creștin nu are armată, are în schimb trei găzi personale; garda nobililor, care numără 70 ofițeri; garda palatului care numără 30 ofițeri și 500 soldați și garda elvețiană, care numără 10 ofițeri și 110 soldați.

Statul papal are o jandarmerie, care numără 3 ofițeri și 100 soldați. Ambasadele statului Vatican au nunții apostolici, cu rang de cardinal, mai în toate capitalele din lume. Papa recompensează serviciile aduse statului papal cu așa numitele ordine, comparabile decorațiilor civile. Cele mai vestite ordine sunt: Ordinul Hristos, Ordinul Spinul de Aur, Ordinul Grigore cel Mare, Ordinul papa Silvestru și Ordinul papa Pius.

Papii dela Roma au întrunit în persoana lor toată mărirea demnităților omenești cu toată deșertăciunea lor.

Intrigi nesfârșite, ambiții nemăsurate, inovații, doctrinale nepermise, intrusiuni politice în conducerea popoarelor au sesizat guvernul fascist al Italiei, care a intrat într-o tensiune diplomatică de tot aspră cu Vaticanul.

Tendențele internaționale ale rom. catolicismului au determinat național-fascismul să ia poziție. Papa a stat într-o captivitate vaticană, care s'a terminat abia la 11 Februarie 1929, prin concordatul din Lateran, prin care i se recunoaște papei numai stăpânirea asupra statului Vatican, oprindu-i-se orice ingerință externă în afacerile statului italian.

Din teritoriul Vaticanului numai piața basilicii sf. Petru este accesibilă publicului credincios.

În decursul acestui războiu cancelariile Vaticanului au manifestat o activitate dintre cele mai febrile, care numai cu afaceri spirituale nu s'a ocupat.

Papa Pius al XII-lea și secretarul general Maglione au ținut zeci de conferințe cu oameni politici, mai ales cu reprezentantul Americii, cardinalul de New-York, Spellman.

Ce s'a sfătuit în acele consfătuiri politice nu se știe cu siguranță, rezultatul s'a văzut însă, cu prilejul capitulării Italiei, la 9 Septembrie 1943.

Astăzi Vaticanul își vede încă odată visele sale de supremație lumească și planurile sale infailibile năruite!

E un semn de criză structurală a acestui stat papal lumesc, care nu are nicio rațiune de existență în numele lui Hristos.

Prof. Dr. Petru Rezuș

Vizitațiune canonică

Duminecă, în 17 Octombrie a. c., P. S. Sa episcopul Veniamin a ținut să viziteze una din frunțile parohii ale Eparhiei, pentru a comunica dela suflet la suflet cu credincioșii harnici din *Teregova*.

Dela intrarea în comună se vedea mare mișcare și însuflețire. Vreo 30 de călăreți în frumosul port cu căciule, încadrau pe Dl prim-pretor A. Lugojan, care binevențează Arhiereul. În fața sfintei bisericii, preotul D. Stoichescu face un raport despre starea credincioșilor din comună. P. S. Sa a mulțumit atât Dlui prim-pretor cât și preoților locali pentru buna primire, la care a luat parte lume multă, cu tineret însuflețit.

La sf. Liturghie P. S. Sa a hirotonit întru diacon pe Enache Tocilă și întru preot pe Ioan Mihai trimiși dela Sibiu.

În decursul pricesnei P. S. Sa talmăcește fiilor sufletesti Evanghelia zilei, stăruind asupra semintelor ce au căzut: pe piatră, în spini și în pământul roditor. Cu exemple din viața plugarului, Arhiereul a explicat roadele ce le aduce fiecare sămânță a cuvântului dumnezeesc în ogorul sufletului omnesc.

Lăcomia după averi materiale atrage în viață tot felul de nenorociri, îngrijorări, neliniște, cu toate că omul nu duce cu sine nimic în lumea *cealaltă*, din averea pământească.

Insistă apoi asupra faptelor de caritate mai ales astăzi, când războiul lasă după sine atâta durere și atâta nenorocire. De aceea face apel către inimile creștinești ale teregovenilor să ajute cu dragoste acolo unde lipsurile cer înțelegere față de aproapele. Viața pilduitoare a credincioșilor din aceste parohii ale Teregovei, să fie un îndemn și pentru credincioșii din comunele mai mici din jur.

La Sf. Liturghie, P. S. Sa, a fost încununat de următorul sobor de preoți: P. Cuc. D. Protopop tractual Isaia Suru, preoții: V. Paica — Feneș, I. Sârbu — Rusca, Dr. Tr. Coșeriu și D. Stoichescu — Teregova, Oct. Costescu — Armeniș, A. Nicolici — Tufări, Proto-diacon T. Roșca și cei doi noi hirotoniți.

Răspunsurile liturgice le-au dat învățătorii și cantorii din comună.

La esirea din biserică P. Sf. Sa s'a împărțit cu unii credincioșii și a împărțit copiilor din familie mai numeroase cărți de rugăciuni, cruciulițe și iconițe.

A urmat apoi o recepție la pretură unde toate autoritățile locale au exprimat omagiile

fiiești, prin cuvântul părintelui protopop I. Suru și al Dl. Insp. școlar în retragere N. Burai.

Păr. D. Stoichescu a dat o masă la care au luat parte toate autoritățile locale. După revizia of. parohial P. Sf. Sa se îndreaptă spre Sadova Nouă.

Sadova nouă

Duminecă 17 Oct. a. c. după masă P. S. Sa episcopul Veniamin cercetează această comună, ascunsă la poalele munților bănățeni.

Păr. protopop Isaia Suru și păr. protodiacon T. Roșca, explicau Arhiereului, în fuga mașinei, că intrarea în Sadova nouă se aseamănă cu ascenziunea într-o comună din Munții Apuseni.

La cotitura unui dâmbușor se zăresc tineri călăreți cu drapelul național în frunte. Pe șoseaua comunală frumos curățită până departe de sat, mașina ce aducea solii bunevestiri, urcă până la intrarea în comună. Aici, la mijloc de pantă mare, Arhiereul este primit de autoritățile locale prin glasul Dlui dir. școlar Petru Semenescu care aduce omagiul de bucurie și recunoștință al sadovenilor, pentru mângăierea lor de a vedea prima oară vlădica în satul lor, așezat acum 105 ani pe colina dela poalele muntelui.

Dela poarta de verdeață până la biserică, pe o distanță de aproape 400 m., credincioșii acestei comune erau înșiruiți, de dreapta drumului copii și bărbați, iar de stânga fetițe și femei; toți cu frunze de stejar în mâini. Era o intrare impresionantă. Aveam impresia că saltă munții și se cutremură de bucurie văile, ce înconjoară sătuțul de departe.

P. S. Sa episcopul Veniamin, după ce mulțumește autorităților comunale, pentru dragostea cu care este primit, pășește pe drumul presărat de frunze și flori de toamnă, aruncate cu sfială din brațele muncitoare.

În fața bisericii păr. Simeon Șandru vădit emoțional de măreția momentului, bineventează Arhiereul, printr-o tâlcuitoare asemănare, între așteptarea de peste 100 ani a sadovenilor și sosirea mirelui așteptat de fecioarele cu candelile aprinse.

Din raportul păstorului, precum și din înfrumșetarea bisericii cu podoabe multe lucrate de mâna harnică a femeilor evlavioase, aflăm că sadovenii sunt harnici și păstrători de credință și datini frumoase.

Vecernia o săvârșește P. S. Sa Episcopul Veniamin, înconjurat de păr. protopop I. Suru, păr. I. Coșeriu din Ilova, păr. S. Șandru al locului și păr. protodiacon T. Roșca.

După Vecernie Arhiereul citește rugăciunea de îngenunchiere pentru toate cererile spre mântuire. Pășește apoi în fața mulțimei, aducând Cuvântul de îndreptare al sf. Evanghelii. Tâlmacșește pe înțelesul și gândirea credincioșilor, dogma păcatului strămoșesc și mântuirea prin jertfa Fiului lui Dumnezeu, apoi dogma despre mântuirea personală în Biserică prin sf. Taine, precum și dogma permanentizării personale și a răsplătirii în lumea viitoare. Arată cari sunt urmările păcatului, ce desfigurează fața omului făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Armele contra diavolului sunt: convorbirea continuă cu Dumnezeu prin rugăciune, apoi Crucea care este semnul dragostei nemărginite față de omenire, precum și faptele îndurării trupești și sufletești.

În legătură cu starea materială dela fața locului, P. S. Sa arată prin exemple puternice, ce comoară posedă omul sănătos cu putere de muncă, laudă apoi tăria în credință a sadovenilor, cari deși au trebuit să-și mute satul, totuși au rămas statornici în legea lor strămoșească. Revenind la stările de astăzi, Ierarhul sfătuiește credincioșii ca prin viața lor pilduitoare să se învrednicească de jertfa fiilor noștri eroi. La eșirea din biserică P. Sf. Sa întreținându-se cu unii credincioși, împarte la copii mai multe cărți de rugăciuni, iconițe și cruciulițe. După ce se face revizia oficiului parohial și se ia o mică gustare în casa parohială, P. Sf. Sa pela ora 7 seara pleacă spre reședință.

T. R.

CUVÂNTUL VIEȚII

IV.

Bogăția și sărăcia.

La Dumineca XXII după Pogorârea sf. Duh.

Zis'a Domnul: era un om oarecarele bogat ce se îmbrăca în porfiră și visson, veselindu-se în toate zilele luminați
(Luca 16, 19)

Multe și variate vor fi problemele vieții, dar cea mai evidentă și luată în seamă pare a fi aceea care se referă la starea și condițiunile de traiu trupesc și sufletesc, în această lume, cari din cauza dualismului ființei omenești se împart în două mari categorii ale existenței:

„A fi” și „a avea”

Legat de cele două lumi — văzută și cea nevăzută —, omul se simte totuși „unul”, cău-

tând să fie și să aibe bază de existență, asigurate fie de cantitatea, fie de calitatea mijloacelor pe care le strânge, ori din mediul grossier al lumii văzute, ori din subtilitatea tainică a lumii nevăzute, prin atracția sensuală către una, sau prin tendința spirituală către alta.

Rezultatul acestor preocupări formează *bogația sau sărăcia* omului și anume materială sau spirituală după felul preocupărilor, iar valoarea lor o dă *potrivirea* celor adunate *cu trebuința* și mai ales *cu scopul* viețuirii omului pe pământ.

Aprecierea acestei valori în lume însă este relativă: „unii se dau drept bogați și n'au nimic, iar alții sunt socotiți săraci cu toate că au multe averi“ (Pild. 13, 7).

Valoarea și scopul

Pentru stabilirea unui criteriu sigur cu privire la adevărata bogăție sau sărăcie, Cuvântul Vieții, aduce înaintea *pilda realității istorice și sociale* despre „bogatul milostiv“ și „săracul Lazăr“, descoperind elementul final al problemei: Dreapta judecată și răsplătire a lui Dumnezeu.

Luminat de razele acestei descoperiri, omul își găsește echilibrul preocupărilor sale *de aici*, deoarece știe că toate preocupările din viața vremelnică nu sunt decât greutatea de măsură cu care se va cântări fericirea și nefericirea vieții veșnice, *de dincolo*.

Bunătatea ori răutatea inimii și a faptelor sale din această lume, este aceea care dă valoare stării de bogăție sau sărăcie în care Providența Divină a pus pe om; pentru realizarea gândului suprem de bunăstare și fericire a lumii întregi. Bogatul în acest înțeles este „un administrator“, iar săracul este „un lucrător“ al unuia și acelui scop: mântuirea și fericirea, care va face să cânte firea spre lauda slavei lui Dumnezeu.

„Cine este iconomul cel credincios și înțelept pe care l-a pus Domnul său peste slugile sale ca să le dea mâncare la vreme?“ dacă nu bogatul și virtuosul? *Fericită este sluga aceea pe care venind Domnul său o va afla făcând așa, adevăr grădesc vouă că peste toate aușțiile Sale îl va pune pe el“* (Mat. 24, 45-47).

Iconomi și slugi ai lui Dumnezeu, bogatul și săracul având acelaș scop, mântuirea, — unul, prin iconomisirea dreaptă *pentru a dăcelor ce nu au*, înfrânându-și astfel lăcomia, iar celălalt prin răbdare, *pentru a da pildă*, de răbdare și necărtire, înfrânându-și astfel mândria, — *pot să stea sau să cadă*, după cum își vor îndrepta inima.

Evanghelia stărilor

Pentru împrejurarea aceasta Cuvântul Vieții vine în ajutorul amândurora poruncind și sfătuind, lămurind și amenințând pentru a feri de cădere în prăpastia pierzării.

Săracului *celui lipsit de ajutor* îi întinde mâna nădejdi și-l face moștenitorul fericirilor: „fericiți sunteți săracilor că a voastră este Împărăția cerurilor... fericiți cei ce flămânzesc, fericiți cei ce plângeți etc. (Luca 6, 20-23); îl îmbracă în haina demnității sale și-l face asemenea Lui: „întrucât ați făcut unuia dintr'acești frați ai Mei, prea mici, Mie mi-ați făcut“ (Mat. 25, 40) mijlocind prin această bogatului, cheia milosteniei de intrare în Împărăția cerurilor, iar când sărăcia este pricinuită de lene, desfrânare, neglijență sau tovarășie rea, cine a urât mai puternic acest lucru ca El în pilda fiului risipitor (Luca 15, 11) vestejind orice justificare a ei când este zidită pe putregaiu: (Prov. 6, 9-11, 20, 13; 21, 17; 23, 21; 6, 26; Luca 15, 13; Prov. 28, 19).

Bogatului în pericol de a-și săpa prăpastie de netrecut între el și Dumnezeu și între el și semenii săi, din pricina iubirii făpturii împotriva Făcătorului, același dumnezeesc Cuvânt îi aduce lumini de înțelegere și pricini de întoarcere și scăpare.

„Nu vă nădăduiți spre nedreptate și spre jefuire nu pofțiți, bogăția de ar curge, nu vă lipiți inima“ (Ps. 61, 10-11) căci ea este pervertibilă, purtând în sine viermele piericiunii (Ps. 38, 6; Ecl. 5, 14; Luca 12, 33), și rădăcina tuturor relelor (1 Tim. 6, 10), distrugând credința și producând dureri (idem) pentru că împinge sufletul omenesc la idololatrie (Deut. 32, 15-17) și dacă pierde sufletul ce va da omul în schimb pentru sufletul său? căci întreaga lume nu-l poate echivala în ziua mântuirii“ (cf. Mat. 16, 26).

Drept aceea cunoscând că „mai mare este sufletul decât hrana și trupul decât haina“ (Mat. 6, 25) „nu vă adunați comori pe pământ, unde molii și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați comori în ceriu unde nici molia nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă nici le fură“ (Mat. 6, 19-20).

Adunarea comorilor din ceriu se mijlocește prin deșertare în chipul lepădării de sine arătat de Hristos care „bogat fiind a săracit“ pentru a ne îmbogăți pe noi (II. Cor. 8, 9). Modul deșertării noastre este milostenia față de aproapele nostru, ajutorarea săracului, care pururea este între noi, (Mat. 26, 11) în cea mai intimă legătură de origine și destin, pentru aceea: „nu

disprețui pe sărac căci el este carnea ta" (Is. 58, 7). El este pus de Dumnezeu pentru rușinarea și împiedecarea trufiei omenești și rezultatul este mântuirea amândurora și pricină de fericire bogatului: „fericit este cel ce se uită spre săracul și mișelul; în ziua aceea îl va isbăvi pe el Domnul" (Ps. 40, 1).

Indreptarea Legii: „Vai.“

Dacă razele convingerii sunt neputincioase și inima s'a datat la împietrire, mai rămâne muștrarea lui Moisi și a proorocilor prin Hristos: „vai vouă bogaților că vă luați pe pământ mângâierea voastră; vai vouă celor sătui acum că veți flămânzi; vai celor ce râdeți acum că veți plânge etc." (Luca 6, 24-26) și dacă nu ascultă de ei „măcar de s'ar scula cineva din morți, nu vor crede" (Lc. 16, 31), ci vor muri în păcatul lor, „căci de nu aș fi venit și nu aș fi grăit, păcat nu ar avea, dară acum răspuns nu au pentru păcatul lor“.

Atunci sfârșitul în văpaia nestinselor chinuri nu este o cruzime, ci manifestarea unei dreptăți morale pentru că omul nu s'a conformat gândului Providenței, cu privire la bunăstarea și fericirea tuturor, și este totodată restabilirea unei echități sociale, pentru că fericirea bogatului a avut de suport sudoarea și suferința săracului care trebuie răsplătită.

Indreptarea Harului: „Milă“

Pentru ca „să nu fie una ca aceasta“ unui creștin care are în față „atâta nour de mântuire“, — dacă cu toate acestea nici dreapta socotință cu privire la bogăție și sărăcie nu-l poate pleca la milostenie, dacă nici puterea poruncii, nici frica muncii și nici nădejdea răsplătirii, — rămâne încă o posibilitate și dela ea nimeni, cu dor de mântuire, nu se poate da în lături, *voiața cea bună*, care însoțită de simțire se numește *indurare* a inimii. Ea este una din însușirile care amintesc asemănarea omului cu Dumnezeu: „fiți milostivi precum și Tatăl vostru din ceruri este milostiv" (Luca 6, 36).

Ea nu are măsură și împotriva ei nu este lege: „să miluiască fiecare precum se îndură cu inima“, „nu întru părere de rău sau de silă căci pe dătătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu" (II Cor. 9, 7). Prețul ei este fericirea veșnică în „sânul lui Avraam“ cel milostiv și în Împărăția cerurilor a căror porți se deschid cu dumnezeiasca cheie a milosteniei.

Fericiți cei milostivi că aceia vor fi miluiți în veac.

Meditație.

De când mamona a pus stăpânire până și pe ideal materializându-i aripile, cele două stări

deosebitoare se află și printre creștini. Bogăția și mizeria se întâlnesc la colțurile străzilor și scapără scânteii de ură ce aprind focul urii și al războaielor, al nemulțumirilor și încălcărilor de tot felul. Se pare că iadul și-a deschis porțile să primească această lume de *iobagi ai bogăției și desnădăjduți ai mizeriei*, cari de-opotrivă hulesc pe Dumnezeu.

Ingroziți de această crudă realitate trebuie să recunoaștem că noi suntem frații din casa Tatălui „nemilosivului bogat“, care deși am avut, nu numai descoperirea lui Moisi și a Proorocilor, ci chiar a lui Dumnezeu întrupat în Cuvântul Vieții și tot nu am crezut (cf. Luca 16, 31). Să ne smerim măcar în această clipă din urmă a celui de-al unsprezecelea ceas, ca să aflăm milă prin faptele milei noastre de acum și să putem zice cu Psalmistul: „iar eu ca un măslin roditor am fost în casa lui Dumnezeu, nădăjduit-am spre mila lui Dumnezeu în veac și în veacul veacului" (Ps. 51, 8). Amin.

Căderea lui Iuda

Căderea lui Iuda este o problemă de ordin psihologic și teologic, un mister dureros, care n'a scăpat din vedere nici istoricilor nici comentariilor..., este pe deasupra o rezistență din partea lui Iuda împotriva *grației*. Omul care rezistă mai mult lui Dumnezeu, se împietrește și se face dificil. Inspirațiile divine nu-l mai ating, devine însă maleabil și docil acțiunii spiritului rău. Răul se încarnează în el, îl stăpânește îl reduce la stare de sclav și în această obsesie tiranică, nu este vre-o crimă de care să aibe idee și pe care să n'aibă puterea grozavă de a o săvârși. El urăște binele, urăște pe Dumnezeu. Această lege psihologică este rațiunea misterului nelegiuirii ascunse în conștiința lui Iuda. Evident trădătorul a trebuit în timpul celor trei ani de intimitate cu Iisus, să se arate împotriva spiritului învățătorului. Discipolii credincioși se formau, evitând erori, descătușându-se de vicii, de inclinațiile lor firești, ale neamurilor, ale religiunii lor; ei intrau puțin câte puțin în Împărăția lui Dumnezeu prin credință, docilitate, umilință și renunțare la toate lucrurile; câtă vreme el apostolul fals, trebuia să se îndărătnească în propria-i fire, să se încăpățineze în instinctele sale pământești, în inclinațiile mediului pe care Hristos venea să-l combată. În aparență manifesta sentimentele generoase ale tovarășilor săi, în realitate, el nu urmărea

decât interesul său mizerabil. El era condamnat la ipocrizie în orice moment și afectă fără îndoială, că se preocupă cu zel de mica administrație materială a comunității. Poate că iubise ca atâția alții ideea unei împărății pământești, în care lăcomia i-ar fi fost saturată. Această ipoteză explică stăruința sa de a trăi de pe urma Dascălului căruia îi refuza credința, printre tovarăși a căror dragoste și cult nu împărtășea. Dacă este adevărat..., că Iisus cunoștea dinainte această trădare și n'a făcut nimic pentru a o împiedeca, procurându-i chiar lui Iuda, prin încrederea aparentă ce continua a-i acorda, posibilitățile de a o consuma..., este firesc că oricine să se întrebe, dacă Iuda, infim instrument al planului divin, merită blestemul de care a rămas încărcată memoria sa, Iisus a făcut tot ce este posibil pentru a salva pe nenorocitul Apostol. Acesta s'a bucurat de toată *grația necesară*, pentru a rămâne cu toată ispita un discipol credincios. Este deci singur responsabil de căderea sa teribilă și de condamnarea sa eternă.

Trădarea lui Iuda este conduită incalificabilă, rațiunea refuzând comparații cu acte similare, care repugnă oricărui sentiment de umanitate. Deasemenea nu poate fi calculată după nici un fel de gradațiune pe care ar face-o mintea omenească în ordinea numerică a păcatelor din morala creștină.

Pr. Golopența G. Gheorghe.

† Preotul Silviu Secoșan

Marti, 19 Octomvrie 1943, în zorile dimineții a încetat din viață unul din cei mai buni preoți ai noștri, parohul Silviu Secoșan din Criciova.

Vestea acestei morți a umplut de tristețe multe inimi. Adormitul în Domnul s'a bucurat de dragostea și simpatiile tuturor acelor care l-au cunoscut.

Copil de țărani credincioși din Jdioara, Silviu Secoșan absolvă liceul din Logoj și poartă înclinărilor sale și dorinței părintești se înscrie în Institutul teologic din Caransebeș. Ca și în liceu, în teologie, tânărul acesta silitor, corect și manierat s'a impus repede în ochii profesorilor ca și în cei ai colegilor săi.

Absolvând teologia cu distincție, fu ales preot în comuna Criciova, vecină satului său natal, acum 19 ani.

În parohia sa preotul Secoșan avu o moștenire grea, la aceasta se adăoga bunăstarea

populației cu un pronunțat indiferentism față de cele sfinte.

Tactul deosebit, mânat de o râvnă aleasă pe calea îndreptărilor sufletești au ajutat însă pe tânărul preot să schimbe situația din parohie, la suprafață ca și în adânc.

Infrumșetarea bisericii pe care în prealabil o renovase în mod radical, înzestrarea ei cu odăjdii și cărți de strană, sunt lucrul curat al mânilor lui. Despre toate acestea preotul Secoșan nu pomenea nimănui. I se părea firesc, i se părea chiar prea puțin când își împlinea datoria.

Distingerca cu brâu roșu de acum câțiva ani l-a surprins, dar l-a și bucurat. Firea lui modestă era mult împovărată cu o împurpurare pe care alții ades o reclamă ca pe un drept.

Boala urâtă, tuberculoza îi păstă trupul firav... Un acces de hemoragie pulmonară din primăvara acestui an îi este fapta. Este dus la spitale, la sanatorii, dar înzadar.

Înzadar s'a trudit soția și cei doi copii de model să recâștige sănătatea stâlpului familiei, căci moartea se cuibărise adânc în trupul lui.

Și așa s'a întâmplat. În zorii zilei de 19 Octomvrie sufletul și-a luat sborul spre Creatorul lui, spre Dumnezeu, lăsând trupul cu frământarea alor 43 de ani în jalea și tânguirea pământenilor cari l-au cunoscut și l-au iubit.

Luăm parte cu multă compătimire la marea durere a familiei și împreună cu cei întristați cerșim dela Dumnezeu odihnă pe seama robului său, preotul Silviu!

Ș T I R I

Manifestație creștinească în comuna Rueni.

Duminecă în 3 Oct. a. c. s'au desfășurat impunătoare manifestații religioase în parohia noastră de munte, Rueni. Au luat parte membrii asociației „Oastea Domnului” din comunele: Borlova, Zervești, Ilova, Mărul, Var, Vârciorova și Zlagna. Au participat la sf. Liturghie mnde preotul Aurel Lazar le-a predicat despre *rolul sf. Biserici în mântuirea sufletului*. A urmat să-i vârșirea unui parastas pentru eroii căzuți, apoi s'a sfințit un steag dăruit sf. biserici de către ostași. După terminarea serviciului divin a urmat o masă comună oferită de ostașii localnici fraților din celelalte sate. După Vecernie a urmat ședința oastei la care preotul a dezvoltat îndemnul liturgic *veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos*. Remarcăm și rugăciunile lor multe pentru pace ca și — după încheierea ședinței — conductul impresionant cu steaguri, în fruntea coloanelor de ostași la înapoiere spre vetrele lor.

Manifestație religioasă și culturală în Ezeriș.

Duminea în 17 Octomvrie a. c. s'a desfășurat în frunțașă comună Ezeriș o manifestație religioasă și culturală care a atras mult popor în jurul bisericii și a factorilor culturali. Impreună cu un sobor de preoți pâr. protopop Dr. Nicolae Iorgovan a săvârșit sf. Liturghie, predicând despre *cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu în vedere de a ne mântui*. S'a oficiat tot atunci sf. maslu, slujbe pentru diferitele trebuințe ale credincioșilor, mărturisirea și cuminecarea unora. La șezătoarea din curtea bisericii dl inspector silvic C. Cinghiță a vorbit despre îngrijorătoarea scădere a a populației din Banat, prin lipsa de copii, pe care a combătut-o cu date și argumente hotărâtoare. Găsim că asemenea conferințe sunt binevenite pentru lămurirea poporului asupra pericolului ce ne paște pe urma lipsei de copii. În timp ce alte neamuri, cum sunt șvabii, se înmulțesc surprinzător, poporul nostru scade. În Ezeriș acum 30 ani numărul sufletelor era 1508, acum abea este 1215, o scădere de 20% în 30 de ani, ceea ce duce la stingerea totală a satului peste 120 de ani dacă populația continuă să scadă tot așa!

Preoții sunt scutiți de executarea prestației în natură. Conform prevederilor decretului-lege, publicat în Monitorul Oficial Nr. 223 din 23 Septemvrie 1943, preoții și monahii de orice rit sunt scutiți de executarea prestației în natură.

Este o măsură bună, pe care o subliniem.

Expoziție agricolă se deschide în Caransebeș, azi de catre Ocolul Agricol Caransebeș, expunându-se produse agricole, pomicele, legumicole, apicole etc.

Mersul războiului. Marile ofensive rusești începute în primăveră și tot mai mult sporite în vară au dus ce e drept la o împingere a frontului spre apus, dar frontul apare azi mai redus și mai ușor de susținut. Cu toată vigoarea luptelor ce se dau pe acest front, rușii doresc terminarea războiului. Ei însă ar dori ca anglo-americanii să le dea mână liberă în Europa, bineînțeles în cazul unei victorii ruse la care ei contează sigur. Totodată ei cer însă și creierea grabnică a unui al doilea front. Toate acestea se discută zilele acestea în Conferința dela Moscova, dela care nimeni nici chiar cei trei aliați nu așteaptă cine știe ce miraculoase rezultate.

Retribuțiunile pe luna Septemvrie ale salariaților din Eparhia noastră au fost ridicate dela Stat și se lichidează în orele de oficiu. Sporul pe acesta lună se va lichida deodată cu salariul pe Octomvrie.

S'a reținut taxa pentru un caz de moarte.

Cărți și reviste apărute. „Mănăstirea Săraca“, o carte de 100 pagini la care se adaugă 32 planșe, „Prezentarea iconografică“ ce face cinste autorului, prof. Atanasie Popa, cunoscutul cerșetător al monumentelor noastre vechi și cu precădere al bisericilor de lemn, autor a mai multe lucrări și articole. Editura sf. Mănăstiri Săraca, Lei 200 exemplarul.

În Biblioteca „Mărgăritarele lumii“: Călătoria la Cer, Lei 25, Coșulețul cu flori, Mireasa Varvara câte 40 Lei, apoi Polliana vol. I și II cu câte 50 Lei exemplarul. Istorioare și povestiri potrivite pentru propaganda culturală pe sate.

Revista teologică pe lunile Septemvrie și Octomvrie a. c. conține articole semnate de Dr. Gr. T. Marcu, Dr. Il. V. Felea, Dr. E. Vasilescu, Dr. I. Todoran, N. Mladin etc. Abonamentul anual Lei 560.

Anuarul XIX (I) Academiei Teologice Andreiene a apărut într'un volum impunător, de 646 pagini. Cuprinsul: Iisus Hristos sau restaurarea omului de Dr. D. Stăniloae; Antologia juris de Dr. L. Stan; Investirea Acad. Teol. Andreiene cu drepturi univ.; Date școlare; Cronica Anului; Soc. de lectură „Andrei Șaguna“. — Vom reveni cu o dare de seamă amănunțită.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 6170 C. 1943.

NOTE OFICIALE

Având în vedere că Prea Cuc. Protopopi în cea mai mare parte nu au trimis datele cerute cu circularele noastre: Nr. 5632 C. *privitor la casele de rugăciuni foste sectare* (apărut în F. D. Nr. 39/1943); Nr. 5735 C. *privitor la carnetele cântăreșilor bisericesti* și Nr. 5736 C. *privitor la bunurile cari au aparținut fostelor școale confesionale* și având în vedere că termenul de 20 Octomvrie a fost depășit, atragem atențiunea asupra acelor date ca acelea să ni se trimită neîntârziat.

Caransebeș 22 Octomvrie 1943.

Consiliul eparhial

Nr. 5962 Pres. 1943.

Facem cunoscut, că la apelul pe care ni la adresat Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român, Astra, P. Cuc. protopopi și Cuc. preoți din cuprinsul Eparhiei noastre sunt invitați a da concurs nelimitat organizațiilor locale ale Astrei, la punerea în aplicare pe teren a programului de activitate național-culturală de luminare a maselor, acolo unde există asemenea organizațiuni, iar acolo unde nu ar exista încă să dea tot concursul pentru a se iniția și desăvârși organizarea Astrei în respectivele sate, în conformitate cu statutele acestel asociațiuni și cu directivele ce le-au primit în acest sens.

Caransebeș, la 12 Octomvrie 1943.

Episcop:
† VENIAMIN

Secretar eparhial:
Petru Toma

Nr. 5993 1943.

Se atrage atențiunea tuturor oficiilor parohiale asupra înăvioririi de a purta un tas în toate bisericile noastre în ziua de 26 Octomvrie a. c. la sărbătoarea marelui mucenic Dimitrie pentru fondul „Sf. Mir“.

Sumele ce se vor aduna se vor trimite — până la 30 Octomvrie a. c. oficiilor protopresbiterale; iar acestea le vor înainta casieriei eparhiale cel mai târziu până la 10 Noemvrie a. c.

Caransebeș la 19 Octomvrie 1943.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
D. Sgaverdia

Nr. 5993 1943.

NOTĂ OFICIALĂ

În legătură cu înființarea „Dumbravei eroilor” comunicăm în copie spre știre și acomodare adresa Consiliului Central Bisericesc Nr. 5088 din 7 I. c.

Copie

„Sfânta Patriarhie, în urma corespondenței avute cu Ministerul Culturii Naționale, pe deoparte, și Ministerul Afacerilor Interne, pe de alta, în chestia terenurilor bisericesti cerute în unele părți pentru a se sădi pe ele de școli pădurea „Dumbrava eroilor”, a căpătat răspunsul în sensul că dispozițiile autorităților de Stat în această chestiune nu vizează sesiunile parohiale.

Difuzându-se în eparhie cele de mai sus, se va insista asupra faptului că terenurile bisericesti au un caracter patrimonial și o destinație precisă, ele constituind în general baza susținerii nevoilor materiale ale clerului și în tot cazul nu pot fi înstreinate de cât în condițiile stipulate în art. 3 al Regulamentului special publicat în Monitorul Oficial Nr. 15 din 20 I. 1930.

Primiți Vă rugăm Prea Sfințite ale noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

† NICODIM

Președinte

Patriarh.

Caransebeș, la 18 Octomvrie 1943.

Episcop:

† VENIAMIN

Consilier referent:

D. Sgaverdia

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de preot în parohia vacantă de cl. III-a d.n. comuna **Ciortea**, protopopiatul Bisericii-Albe, jud. Caraș.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jugăre.
2. Venitele parohiale uzitate.
3. Nefind casă parohială, alesul se va îngriji singur de locuință.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Ceice doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea calificarea cerută pentru parohii de cl. III-a, precum și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Episcopului eparhial, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Ciortea prin Prea On. Oficiu Protopopesc al Bisericii-Albe în Răcăjdia.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila în cunoștințare a Prea Cucernicului protopresbiter tractual, în vreo Duminecă sau sârbătoare, în sf. biserică, spre

a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Ciortea, din ședința consiliului parohial, ținută la 5 Septemvrie 1943.

Președinte:

Pr. Iosif Râta

Notar:

Gheorghe Almăjan

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Ioan Oravițan
protopop

Nr. 5710 B. 1943.

Acest concurs se aprobă și publică cu aceea, că — în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza deciziei consistorial din 3 Martie 1914 și respectiv 14 Aprilie 1914 Nr. 3028 B, ridicat și valoare de concluz. sinodal, cu concluzul Nr. protoc. 22/1914, precum și avându-se în vedere deciziunea consistorului mitropolitan Nr. 258.1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunei preoțești.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial ținută la 19 Oct. 1943.

Episcop:

1-3

Consilier referent:

† VENIAMIN

Prot. Romul G. Ancușa

EUGEN SPANG

—AURITOR DIPLOMAT DE BISERICI—

TIMIȘOARA III. Str. Odobescu Nr. 63.

Primește aurirea de orice ornamente bisericesti cum și vopsirea și marmorarea cu preț moderat. 10-12-

LIBRĂRIA DIECEZANĂ
din Caransebeș

a primit un stoc important de

OBIECTE BISERICESTI

anume: cruci, cutii de botez, potire, prapori mari din mătasa de Lyon, copii, candelă, cădelnițe, pahare pentru mir, cane pentru apă și vin, cununii etc.